

Modest Gaya i Roqué

El 1944 en Modest Gaya prengué dues decisions transcendents: es va casar i, malgrat la seva inclinació a la música, renuncià a la professió de músic per assegurar uns ingressos i una estabilitat a la família que acabava de fundar. Aquesta renúncia no li va impedir oferir la seva afició i capacitats a la seva parròquia, Sant Joan. De l'acord amb Mn. Ramon Macarulla, va néixer la Schola Cantorum.

Poc després, del matrimoni amb la Glòria Fuertes vaig néixer jo, al carrer del Bruc, fora el pont, el primer de 5 germans.

Així doncs, als números rodons de la commemoració d'avui -850 de la primera documentació, 150 de l'enderroc de l'antiga església, 125 de la inauguració de l'església actual- en podem afegir un altre: fa 75 anys que es va fundar la Schola Cantorum de la parròquia de Sant Joan.

El meu record de la Schola Cantorum és dels anys 50 i fins al 1962 en que vaig anar a estudiar a Barcelona.

El projecte pretenia donar solemnitat a la litúrgia amb el cant gregorià i així va reunir un bon elenc de cantors de veus excepcionals i memòria prodigiosa -majorment ex escolans de Montserrat i antics seminaristes- als qui dirigí i acompanyà a l'harmònim en les celebracions i actes solemnes durant varies dècades. Des dels seus inicis es complementà amb el Cor de les Filles de Maria, de la Congregació Mariana d'Acció Catòlica, que interpretava altres cants litúrgics i populars. Totes les veus es conjuntaven el dia de la festa de la parròquia. La Schola Cantorum va assolir un gran prestigi i perdurà durant varies dècades.

A més de dirigir la Schola, el nostre pare –aquí hi ha presents les meves germanes Maria Alba i Anna Maria- va actuar com a organista de la parròquia en ocasions en les que, com ara bodes o funerals, els cantaires no venien. Jo mateix el vaig ajudar –ell a l'harmònim i jo cantant- en moltes ocasions cantant la missa d'àngels o la de difunts.

El que vull destacar ara és que ell va treballar per dotar la Schola Cantorum d'un arxiu musical considerable. La majoria de les partitures es van comprar a l'Acadèmia San Gregorio Magno del Seminari Diocesà de Vitória. Però heu de tenir present que tot això passava en temps molt anteriors als de la fotocòpia i l'escàner. I per això moltes de les partitures es van copiar primorosament a mà en tintes negres, blaves, vermelles, si el record no m'enganya. Algun dels cantaires tenia grans habilitats com a copista.

Encara recordo com es van encarregar els armaris de fusta per guardar les partitures ben classificades i protegides. No sé si encara hi són, penjats a la paret del cor.

L'arxiu, pensat per a les funcions litúrgiques de l'època, era majoritàriament de tradició tridentina. Tal com explicava 30 anys enrere el recordat Lluís Virgili – que sovint dirigia la Schola mentre el meu pare era a l'harmònim- l'arxiu

constava de peces polifòniques per a veus d'home, però també en tenia per a veus blanques i altres més complexes per a veus blanques, d'home i orquestra.

Probablement la Schola es va anar extingint a partir de les noves normes litúrgiques que regien a partir del Concili Vaticà II que canvià el cant llatí pel vernacle. Jo, ja no hi era.

En tot cas, l'arxiu tenia una importància considerable que amb el temps ha estat qualificada i quantificada.

En Lluís Virgili va afirmar que, després del de la Catedral, és el més important en composicions litúrgiques a veus d'home. Està documentat que s'han conservat 191 partitures.

També hi havia una col·lecció de Liber Usualis amb els oficis de tot l'any i els responsoris en notació gregoriana.

La peripècia del fitxer ha estat notable. Per documents que m'ha fet arribar la meva germana, he sabut que va ser salvat per en Lluís Virgili, persona que hi va contribuir i que n'apreciava el seu valor. Les va conservar a l'Associació Canta i Estima, que ell mateix havia fundat.

El 10 d'octubre de 2017 l'associació Canta i Estima el va donar al Sr Dionís Gutiérrez i ell mateix el va lliurar a Mn. Jacint Cotonat, canonge de la Catedral i representant de l'Arxiu Capitular.

Per tot això, avui vull subratllar que aquest fitxer té, alhora, un notable valor documental i històric.

La petició que m'atreveixo a fer en aquest moment és triple:

- 1.- Que es reconegui l'origen del fitxer, a la parròquia i el camí que ha permès la seva conservació.
- 2.- Que es garanteixi la seva conservació futura –potser una digitalització?- i que es difongui la seva existència per a consultes i estudi.
- 3.- Que, en conseqüència s'honori la memòria del nostre pare, en Modest Gaya, posant el seu nom a l'arxiu documental que va reunir.

En tot cas, en nom de la família, moltes gràcies per l'oportunitat de recordar-lo.

Joan Gaya

